

DENGÊ KOMKAR

Sal : 4
Wext : 15.8.1982
Hejmar : 44
Biha : 1 DM

KOVARA FEDERASYONA KOMELÊN KARKERÊN KURDISTAN LI ELMANYA FEDERAL

B A N G

Karkerno, xebatkarno!

Diktatoriya leşkeri-faşist du salên xwe tiji kır. Dı nav van herdu salanda çina karkeran û gelên me dı dirokê da rojên here tari ditin.

Cuntaya faşist dı nav van herdu salên bı xwin da;

- * Sed û heftê hezari zê tır kes girt û ceza dan wan.
- * Sedi zê tır şoreşger û demokrat dı bın lêdanan da hatın kuştın.
- * Lı ser heftsed kesan dı operasyonan da hatın qırkırın.
- * Şanzdeh kes lı ser sêpiyan hatın dardakırın.
- * Dardakırına çar hezar û şessed kesan tê xwestın.
- * Sedi zê tır kes cezayên dardakırinê ditin.
- Lêdan û qırkırinê diji gelê Kur dı gihîşte menzileke here bilınd.
- Hemû sendikayên pêşverû, şoreşvan û rêxistinên gel hatın girtın
- * Zam, betali û enflasyon gihîşte bilındahiya here jor.

Jı bo hılweşandına diktatoriya leşkeri-faşist, jı bona şuna wê avakırına serdestiya gel û bona piştgrıtiya çina karkeran û gelên me bı riya her tehrê tekoşına şoreşgeri-demokrati lı Tırkiyê û Kurdistanan Tırkiyê,

Lı hemberi vê cuntaya paşverû, diji gel û wek wan lı hemberi vır-derewên wê lı ser "zagona bingehin", "Parlamento", "demokrasi" yê.

Parastına mafê dewleteke serbixwe û bê gili-gotin jı bo gelê Kurd naskırına mafê çarenûsi,

Lı pêşiya Emerika Yekbüyi, Elmanya Federal û rêxistina wanê êrişker-leşkeri NATO û lı diji piştgrıtiya hêzên imperyalist bona dirêjkırına jiyina cuntaya faşist dı warên politik, leşkeri û abori da piştgrıtiyê nişani wê didın,

Jı bo hın jı firehkırına warên xwe lı Rohlata Navin, imperyalizma navnetewi zordestên generalên faşist dajo pêşiyê, ku ew jı bo şerên nû nokertiye bıkın û pêviste em diji nokertiya tirsfrandın, santaj û warfirehkırinê derkevın,

Lı hemberi zê debûna betaliya lı Elmanya Federal, kêmkırına mafên cıvaki-demokratik, lı hemberi bılınbûna dijmintiya bıyanıyan ku mirov jê dıirse, jı ortê rakırına mafên starbûnê (iltica), lı hemberi zordestiyên neonaziyan, hêzên paşverû, amadekırına şerên nû, jı bo parastına karkerên bıyanı-bınci û jı bo yekıtiya tekoşına wan,

WERIN, EM DI ROJA 11 İLONÊ LI FRANKFURTE
BI HEVRA BİMEŞİN Û TEVİ MİTINGÊ BIN !

- * Bımre diktatoriya leşkeri-faşist!
 - * Heyfa dardakırın, lêdan û qırkırına wê bê deranın!
 - * Bese zordesti û kuştinên lı hemberi gelê Kurd!
 - * Jı hemû gırtiyên anti-faşist ra azadi, efû jı hemûyan ra!
 - * DİSK û sendikayên şoreşvan-demokrat ku hatına gırtın û jı hemû rêxistinên gel ra azadi!
 - * Em NATO û hêzên lez yên Emerikê naxwazın!
 - * Zakona bingehin ya ku cunta dajo lı ber gel em naxwazın!
 - * Bese; hemû alikariyên ku Federal Elmanya jı cuntayê ra dışine!
 - * Bımre dijmintiya lı hemberi bıyanıyan!
 - * Biji berxwedana gelên Felestin û Lûbnan, biji piştgrıtiya gelên Tırk, Kurd û neteweyên dın, dı riya internasyonalizmê da!
- MEŞİN: 11 İLON, seet: 10.30 lı PAULSPLATZ-FRANKFURT

Ala Rızgari, ATİF, BİRKOM (Birlik Yolu, Cephe, Devrimci İşçi, Devrimci Savaş, Emekçi, İşçinin Sesi, Kıvılcım, Serxwebun), DİB-FAK, FİDEF, İşçi Gerçeği, KAWA, KOÇ-KAK, KOMKAR, Kürt Halk Evleri, Proleter Dayanışma, Tekoşin Sempatizanları, Türkiye Komiteler.

NAMEYÊN XWENDEVANAN

Değerli KOMKAR'lı Arkadaşlar ve Denge KOMKAR Okuyucuları,

Bizler faşist-sömürgeci cuntanın zulmünden kaçıp Yunanistan'a sığınan Kürdistanlılarız. Buradaki yaşam hakkında Türk burjuva gazetelerinin ve özellikle "Hürriyet" ve "Milliyet" gibilerinin yazdıkları yalanların farkındayız. Bunun için de kamptaki yaşamla ilgili bilgiler vermeyi görev olarak kabul ediyoruz. Denge KOMKAR kanalıyla bu bilgileri kamuoyuna duyurursanız burjuva gazetelerinin yalanlarının açığa çıkarılması görevinizi yerine getirmiş olursunuz.

Arkadaşlar,

Buraya geldiğimizde bizim gibi faşist zulümden kaçıp gelmiş çok sayıda ilericiyle karşılaştık. Şu anda LAVRİO kampında 200 kadar mülteci kalıyor. Bunların içerisinde 130 tanesi Türkiye Kürdistanı'ndan gelenler. LAVRİO Atina'ya 53 km uzakta, deniz kenarında ve oldukça güzel bir kent. Kaldığımız mülteci kampı şehir merkezinde, iki katlı, kaloriferli, sıcak su tesisatlı bir bina. Yoksa burjuva gazetelerinin söyledikleri gibi kötü koşullara sahip, yaşanılmaz bir yer değil. Yemekler oldukça iyi. Bina ve yatak temizliğine çok dikkat ediliyor. Her kese kişisel ihtiyaçlarını karşılayacak çamaşır, ayakkabı, traş malzemesi, diğer giyim eşyaları veriliyor.

YUNAN HALKI BİZE SAHİP ÇIKIYOR

Dışarı çıkıp gezebiliyoruz. "Ne geziyorsun" diyen, ceza veren kimse yok. Ayrıca Kürtçe konuşmamızı yasaklayan kimse de yok.

Ama bütün bunlardan da önemlisi, Yunan halkıyla olan dostça ve kardeşçe ilişkilerimizdir. Hergün çok sayıda Yunanlı ilerici ve demokrat bizleri ziyaret edip, sorunlarımız ile ilgilenip bizimle arkadaşlık ve dostluk bağları kuruyorlar. İşçi, köylü, memur, milletvekili ve bakanlara kadar çeşitli kesimlerden insanlar ilgi gösteriyor, bize sahip çıkıyorlar. Yunanistanlı komünist ve sosyalistlerin; Kürdistanlı ve devrimci olduğumuz için, faşizmden, sömürüden, baskı ve işkenceden kaçtığımız için, bize sahip çıkmaları elbetteki Türk faşistleri ve onların gazetelerini deliye çevirecek. Ama onların bu zavalıca çırpınışları boşunadır. Yunanlı emekçiler anti-faşist mücadelemizde olduğu kadar, tüm yaşamımızda bizim kardeşlerimizdir.

Bizim ve Yunanlı emekçilerin bu dostane ilişkilerimiz onları daha da kudurtup hırçınlaştırır. Bizim faşizme ve sömürüye karşı burada yapacağımız bütün eylemler, yarın yine sömürgecilerin yayınlarında boy boy "hıyanet" olarak yer alacaktır. Ama buna hiç te şaşmamayaacağız. Şunu bilsinler ki

bizim Yunan halkıyla olan dostluğumuz daha da boyutlanacak, onların yalanları bu dostluğa zarar veremeyecektir.

KOMKAR'lı arkadaşlar, gördüğümüz gibi burada yaşantımız gösterilmek istendiği gibi kötü değildir. Ne esiriz, ne de askerlerin nöbet tuttuğu tel örgülü bir kamptayız. İlticacı arkadaşlar arasında oldukça iyi ilişkiler mevcut. Elimize geçen yayınlar ve özellikle Riya Azadi, Denge KOMKAR ve Roja Nu'yu sonuna kadar okuyoruz.

Burada burjuva gazete ve dergilerine yansımamış bir çok olayı da öğrendik. Bunların en ilginç olanlardan birisi Türk ordusundan çok sayıda kişinin silah ve teçhizatıyla birlikte kaçıp buraya gelmesi, iltica etmesidir. Bunların hemen hemen tamamı Kürdistanlı askerlerdir. Bunların içerisinde kaçma sırasında kurşun yağmuruna tutulan ve bazı arkadaşlarını kaybedenler de var. Halkımızın yiğit evlatları artık Türk hükümetinin, Yunan halkını tehdit etmek amacıyla kendilerini askere aldığı bilincindedir. Bilindiği gibi Türk hükümeti, Türk halkından emekçi insanları silah altına alıp Kürt halkına saldırtıyor, Kürtleri de daha çok Yunan sınırında tutarak bu ülkeyi tehdit ediyor. Görülüyor ki artık Kürdistanlı genç emekçiler Türk sömürücülerinin

çıkarları için, Yunan, Bulgar ve diğer halklara karşı savaşmak istemiyorlar.

Tüm bunlar uyanışın, halklararası dostluk ve kardeşliğin göstergeleridir. Bu bakımdan gelecek için çok iyimseriz.

Kahrolsun sömürgecilik,
Yaşasın Özgürlük!
Biji Riya Azadi!

Kamp Lavrion'daki
Dengê KOMKAR okuyucuları

HER BİJİ AZADİ

Ez silavên germin ji dil û can
ji hevalan ra pêşkêş dikim.

Ez xwendekareki Kurdên Suriyê me û niha li Frensê dixwinim. Dengê KOMKAR her meh dîghêje destê min, ez pê gelek kêfxweş dibim û serê min pê bilind dibe. Bî rasti D. KOMKAR bûye dengê gelê Kurd. Ew riya we daye pêşiya xwe, ew riya xelasi, serfirazi û azadiya gelê me ye. Hêza KOMKAR'ê û hêza karkerên Kurdistanê em ji hev nîkarm bîdîm qetandin. Ev hêz welatparêz û demokratane.

Jî aliye dîn li ser pîrsên navnetewî Dengê KOMKAR da pîr tîşt çap dibin, ev yeka ji tîştê pîr başe. Lî ser komel û partiyên cihanê deng û behsên Dengê KOMKAR diweşîne, eva navê KOMKAR hin ji çêtir dîde bihîstin û naskirin.

Daxwaza min ewe ku xebatên KOMKAR pêşva here û gavine fireh li berbi tekoşinê bavêje.

Biji azadiya Kurdistan!
Biji tekoşina gelê Kurdistan
Biji KOMKAR!

H.Mejdel
Jî Frensê

BAWERİYA MIN BÊTİR LI ROJA SERKETINÊ HAT

Hevalên hêja,

Ez silavên şoreşgeri ji wera dîşinim.

Stuxwari, tazibûn, birçibûn û sermaye ku zarokên me têda digevizin kevîran dihejine, hesinan dihelîne û hişê mirovan difirine. Dema ku ez di nav bajarên Sovyet da dîgerim, çavên min li zarokên wan dikevin, di dilê min da agir, alaf û şevateke pêk tê. Di dilê min birin da dert û kulên nû peyda dibin. Kulilkên Kurdistanê tene bira min, wêneyên wan li ber çavên min ra tê-n-dîçim, ji aliye dîn da li welatên sosyalist, li welatên aşitiyê bayê azadiyê, baki hênik li ser wan da nêzik dibe. Ev da derguşan da wan dixe xewa şirin. Zarokên wan wek çivikan di nav gulistana da dilizin, bihar baskên xwe ji wan ra dike sersî û wan ji nexweşiyên diparêze. Lê biharên Kurdistanê gulle û topan li ser zarokan da dibarînin, goran dikolin, daran dişewtînin û malan kavil dîkin.

Hevalno,

Gava min gotara bî navê "Kulilkên Kurdistanê" di rojnema Dengê KOMKAR da xwend baweriya min bêtir li roja serketinê hat, ji ber ku ev yeka ji me jinan ra diyar dibe. Ne em bî tenê xwe, mêr û xortên me ji li me ra parkarim. Ew ji pêvistin parastin û perwerdekirina zarokan xwe ra bîkin karê rojê. Em gelek hêvi dîkin bavên zarokên me ji bî çaveki bilind li paşeroja "Kulilkên Kurdistanê" binhêrin û bîbin baxçevanên çê û dîlsoz ji kulilkên xwe ra.

Bimre çekên imperyalizmê,

Biji roja zarokên cihanê,

Biji hevkarîya jin û mêran li dîji her tehrên zordestiyê,

Biji tekoşina gelên bîndest!

Kêçeke Kurd ji Efrin/Suriye

ÖRGÜT HABERLERİ

MÜNİH

16-17 Temmuz tarihleri arasında, Münih yakınlarındaki Weilheim'da SPD'nin düzenlemiş olduğu bir feste davet edildik.

Tek yabancı örgüt olarak katıldığımız bu festte, bir arkadaşımız çıkıp KOMKAR'la ve Kürdistan'la ilgili kısa bir açıklama yaptıktan sonra, folklor ekibimiz halk oyunlarımızı sergiledi.

Feste yayın masası açıldı, Kürdistan'ı ve Kürt halkının mücadelesini tanıtıcı bildiriler dağıtıldı. Böylece bulunduğumuz ülkenin ilerici, demokrat insanlarına seslenme olanağı bulmuş olduk. Faşist cuntanın estirdiği vahşeti ve terörü sergiledik.

Bundan sonra da bu tür çalışmalarımız devam edecek.

Xezal, D.K. Münih Muhabiri

NÜRNBERG

11 Temmuz günü Nürnberg Barış İnsiyatif Grubu tarafından düzenlenen futbol barış turnuvasına derneğimiz futbol takımı Kürdistan spor da katıldı. 24 takımın katıldığı barış turnuvası başarılı geçti.

17 Temmuz günü Nürnberg Barış İnsiyatif Grubu tarafından düzenlenen barış şenliğine derneğimiz yiyecek, içecek, folk-ör ve info standı ile eşlik etti. Derneğimiz adına bir arkadaş konuşma yaptı.

Sulzbach-Rosenberger şehrinde düzenlenen barış haftasına 18.7.1982 tarihinde derneğimiz aktif bir şekilde katıldı. Belediye başkanı dahil birçok demokrat parti ve kuruluş temsilcilerinin desteklediği ve bölgedeki yerel gazetelerin de haber olarak yer verdiği barış haftasında folklor ekibimiz büyük bir ilgi gördü. Ayrıca şenlikte info standı açtık. Eylemimiz olumlu geçti.

22 Temmuz perşembe günü Erlangen Üniversitesi'nde üniversite tarafından Kürdistan ile ilgili bir toplantı düzenlendi. Profesör, öğretim üyeleri ve öğrencilerin katıldığı toplantıya derneğimiz de davet edilmişti. Derneğimiz üyesi arkadaşların hazır bulunduğu toplantıda Kürdistan tarihi, parçalanmışlığının nedenleri, Kürdistan'daki mücadelelerin vardığı aşama ve yurt dışındaki Kürdistanlı işçilerin karşılaştığı güçlükler sırasıyla anlatıldı. Toplantı oldukça olumlu geçti.

24-25 Temmuz tarihinde Nürnberg belediyesi tarafından düzenlenen Südstadt şenliğine derneğimiz aktif bir şekilde folklor ve info standı ile eşlik etmiştir. İki gün süren Yunan, İtalyan, İspanyol, Türkiye, Almanya ve Kürdistan folklor ve müzik gruplarının yer aldığı şenlik yerel gazeteler tarafından haber olarak verildi.

Birindar, D.K. Nürnberg Muhabiri

REGENSBURG

Bilindiği gibi Ramazan dolayısıyla faşist cunta tarafından Federal Almanya'ya 20 cvarında imam gönderildi. Aslında bunlar gerçekten dini hizmet yapmak amacıyla gelen din adamları değil, cuntanın propagandasını yapmak üzere görevlendirilmiş imam maskeli propagandacılarıdır. Bunlar faşistlerle işbirliği halinde işçileri kandırmaya çalışıyor, ilerici kişi ve örgütlere

ELİMDEN SAĞ KURTULAMAZSIN (Baştarafı 4. Sayfada)

kendi kendime verdiğim kararı unutmamıştım, direnecektim. Bu ikinci elektrik verişten sonra artık baygın düşmüştüm. Ayıldığımda kendimi hücrede buldum. Terler içerisinde kalmıştım ve çok susamıştım. O an ellerim bağlı olduğu için başımla kapiya vurdum. Alçak bir görevli, ne istiyorsun? diye sordu. Su, dedim. Peki sana su getireceğim dedi. Ben de alçağın su getireceğine inanmıştım. Ağzıma bir su matarası soktu fakat matarada su yoktu. O an için sinirlerim tahrip oldu ve bağır-dım. Barbar adam bu yaptığı yetmiyormuş gibi kahkaha atarak dizime tekme vurdu ve gitti. Aradan bir-iki dakika geçtikten sonra sadist insanlık düşmanı bu kişi yine geldi, nasıl olsa öleceksin suyu ne yapacaksın deyip beni hücreden çıkardı. Yolda yürüyemiyordum, beni yerden

sürükleyerek götürdüler, bir yere oturtu-lar. Tekrar konuşmamı ve konuşmazsam beni asacaklarını söylediler. Ben, hiç bir-şey bilmiyorum, ne yaparsanız yapın, bir-şey söylemem deyin, bu onları çılgına çevirtti. Tekmeyle, tokatla beni bağladılar. Bir çengeli vücuduma bağlanan ipe takıp beni tavana astılar. Kum torbalarıyla göğsüme ve sırtıma vurmaya başladılar. Bağırarak istiyordum fakat sesim çıkmıyordu. Bu çirkefçe işkenceyi epeyce yaptılar ve artık ben kendimi kaybetmiş-tim. Ayıldığımda soğuk ve ıslak bir yer-deydim. Kulaklarıma hâlâ bağırma ve in-leme sesleri geliyordu.

Gözaltında 20 gün kaldım. Burada da psikolojik ve çeşitli baskı türleri vardı. Bir yatağa beş kişi yerleştiriyorlardı. Yüzler-ce insan betonda uzanıyordu. Kaynatıl-

çamur atıyorlardı. Bütün malzemeleri dini inancı sömürmekte.

Regensburg'da da faşist Türk Federasyonu'na bağlı Regensburg Türk İslam Cemiyeti ile birlikte 11 Temmuz günü bir toplantı düzenlemek istediler.

Türkiye ve Kürdistan'lı ilerici, din kisvesi altında yapılmak istenen bu faşist toplantıyı engellemeyi ve onların maskelerini düşürmeyi kararlaştırdılar. İlericiler daha sonra Alman anti-faşistleriyle de buluştular ve onlara yapılmak istenen toplantının gerçek amacını anlattılar. Hep birlikte böylesi bir toplantının engellenmesi doğrultusunda karar alındı.

Faşistler toplantı için kiliseden yer almışlardı. Bunun üzerine kilise ile ilişkiye geçildi. Kilise yetkilileri durumu bilmediklerini, faşistlerin toplantısı olduğuna göre yer vermiyeceklerini söylediler. Ancak herşeye rağmen toplantı zamanı salonun önünde bekledik. Gelen Türkiyeli ve Kürdistanlılara bunun dini bir toplantı olmadığını, faşistlerin görüşlerini dinletmek üzere kendilerini buraya getirdiklerini, dini sömürdüklerini anlattık. Söylediklerimizi gerçekçi bulan dindar emekçi insanlar toplantıya katılmaktan vazgeçerek orayı terkettiler.

Kitlenin toplantıya katılmaktan vazgeçip, dağılmasını hazmedemeyen faşistler, Regensburg dışından da getirtmiş oldukları faşistlerle birlikte sopalı ve zincirli bir halde salonun önüne geldiler. Amaçları bizlere saldırmaktı. Ancak durumdan haberdar edilen çok sayıda Alman anti-faşisti de bizi desteklemek üzere olay yerine geldi. Kararlılığımızı gören faşistler çareyi kaçıp gitmekte buldular. Böylece Kürt, Türk ve Alman ilericileri ortak çaba harcıyarak, faşistlerin din maskesi altında yapmak istedikleri toplantıyı engellemiş olduklar.

Regensburg D.K. Muhabiri

HAMM

9 Temmuz günü Hamm Sosyal Hizmet Örgütü (ASD) tarafından Kürdistan konulu bir toplantı düzenlendi. Toplantıda Alman örgütleri ve kilisenin yanısıra birçok Türk ve Kürt örgütünden de temsilciler hazır bulunuyorlardı.

Toplantıya derneğimiz aktif biçimde katıldı. Yapılan Kürtçe ve Türkçe konuşmalar dernek üyemiz bir arkadaş tarafından Almancaya çevrildi.

Bir süre önce Kürdistan'dan gelmiş bir avukat da faşist cuntanın estirdiği terörü, Diyarbakır işkencehanesindeki insanların durumunu ve kendisine yapılan işkenceleri anlattı. Toplantı ülkemizde olup bitenlerin kamuoyuna açıklanması yönünden oldukça yararlı oldu.

Her yıl ASTA (Üniversite Öğrenci Birliği) tarafından Münster'de düzenlenen şenliğe bu yıl dernek üyelerimiz katıldılar.

Derneğimizde düzenlenen seminerler de periyodik biçimde devam ediyor.

Hamm D.K. Muhabiri

miş sıcak su, sekiz kişiye bir somun ek-mek veriyorlardı. Tuvaletle götürürken sıraya koyup dövüyorlardı. Ve hoşlanmadıkları adama, senin tuvalet saatin bitti, artık tuvaletle gidemezsin diyorlardı. Bu yetmiyormuş gibi, kasatura ve süngü ile oradaki savunmasız insanları tehdit ediyorlardı. Ayrıca orada 60 yaşındaki bir Kürt adamı gördüm. Ayaklarının altı balon gibi olmuştu. Türkçe bilmediği için adama ekme ve su vermiyorlardı. Bu adamın suçu da Kürt olup Türkçe bilmesi idi. İşte gözaltında bu kadar çirkef ve iğrenç şeyler gördüm. Bu yirmi günden sonra askeri mahkemeye çıkarıldım. Delil bulunamadığından serbest bıraktılar beni.

ZAFER HALKLARINDIR!
YAŞASIN HALKIMIZIN
ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ!

DİYARBAKIR İşkencehanesinden

"Sen Artık Elimizden Sağ Kurtulamazsın,"

Aşağıda faşist cuntanın işbaşına gelmesinden önce Kürdistan'ın Diyarbakır ilinde gözaltına alınıp işkence edilen bir DHKD üyesinin mektubunu yayımlıyoruz. Gördüğü ağır işkenceden ötürü uzun süre hastalık çeken bu arkadaşımız halen tamamen iyileşmiş değil ve zaman zaman kan kusuyor

28 Mart 1980 tarihinde cadde ortasında polisler etrafımı sararak beni aldılar. Önce 1. Şube karakoluna götürdüler ve kısa bir süre sonra telsizle askeri cemse isteyerek evime baskın yaptılar. Evde didik didik arama yaptılar. Suç teşkil edecek hiç bir şey yoktu. Ve suç teşkil edecek birşey bulamayınca, bu sefer evdekilere hakaret etmeye başladılar: "Siz neden bu komünisti evde barındırıyorsunuz ve böyle vatan hainlerini bize teslim etmiyorsunuz, yoksa siz de bölücülere yardımcı mı oluyorsunuz" diye. Bu alçakça sözleri söyledikten sonra, bu sefer psikolojik baskı yapmaya başladılar. "Sizi bölücü pis Kürtler, hepinizi öldüreceğiz", diye tehdit savurarak. Ardından beni evden çıkarıp karakola götürdüler.

Karakolda büyük hakaretler yaptılar bana, dövdüler, psikolojik ve kaba işkence yaptılar. En çok "sen artık elimizden sağ kurtulamazsın, seni öldürecekiz" diyor, küfrediyorlardı. Bu arada bıyık çekme, kafamı duvara vurma, jopla rastgele vücuduma vurma, ayaklarıyla sırtıma çıkma, yerde sürüklenme ve benzeri işkence hiç eksik olmuyordu. Burjuvazinin sadık köpeklerinin karakolunda dört gün kaldım. 2 Nisan 1980 tarihinde sabahleyin saat 9'da sivil bir arabayla beni karakoldan aldılar. Arabanın içinde sağ ve solunda iki havacı asker, ön tarafta ise elinde telsiz olan bir sivil vardı. Beni askeri bir karakola götürdüler. Askeri karakoldan iki adam getirip arabaya koydular ve aniden benim gözlerimi bağladılar. Arabayla tahminen 15 dakika gittik, daha sonra araba durdu ve beni indirdiler. Beni sadık köpeklerden iki kişi koluma girerek beni merdivenlerden yukarı çıkardılar ve bir binanın içerisine girdiğimi hissettim. Ondandı hücreye soktular.

HÜCRE: Halkın dilinde bu hücreye tabut deniliyor. Çünkü tek kişilik çok dar ve yalnız ayakta durulabilecek bir yer. Hücrenin içerisi nemli ve ıslaktı, hava almıyordu ve gerçekten de bir ölü tabutuydu. Bu tabutta ellerim arkadan bağlıydı. Gözlerimi de bağlamışlardı. Bu alçak ve sadist köpeklerin hücrelerinde 5 gün sürekli işkencede aç, susuz ve sigarasız kaldım. Ben hücredeyken çeşitli sesler duyuyordum. Bağırılmalar, inlemeler ve imdat sesleri kulağıma geliyordu. Sonunda yapım-daki hücrenin kapısını açtılar ve oradaki-nin ismini sorarak götürdüler. Kısa bir süre sonra işkence sesleri ve bağırılmalar kulağıma geldi. O adama, tahminen 3 saat işkence yaptılar. Ve bu 3 saatten sonra adamın sesi kesildi. Bu adamdan sonra başka

Terler içersinde talmıştım ve çok susmuşum, o anda elim başımla kapıyı çaldım ve alçak bir görevlinin sesini duyduğum gibi, su dedim, olur sana su getireceğim, tahminen beni hücrenin kapısını açtı ve al sana su ben de inanmıştı o su getireceğini, o ağzını dedi ve ağzını açtı ağzıma baktı fakat su yoktu ve o an için sinirlerim aniden bozıldı. Bu barbar adamın yavaş yavaş gelmesini beklerken ve diz kapazına tekme vurarak gitti. Arada bir iki dakika sonra, bu sadist insan dışarıya yine geldi ve şöyle dedi: "Nasıl o"

bir hücreden adam götürdüler. Aynı sesleri ve bağırılmaları duydum ve artık anladım ki, burası meşhur Diyarbakır işkencehanesidir. O kişilere yapılan işkenceler, sanki fiili olarak bana yapılıyordu ve beni çok etkilemişti. Kendi kendime diyordum ki, sıra bana geldi.

Bana yapılan işkenceler: Önce hücrenin kapısını açmadan evvel şunu dediler: "Biz kapıyı açıyoruz, şayet gözlerin açık olursa, gözlerini oyarız." Hayır, gözlerim açık değil cevabını alınca kapıyı açtılar. İsmimi ve hangi siyasetten olduğumu sordular. Daha sonra şöyle dediler: "Sen Özgürlük Yolu'ndan mısın?" Hayır cevabını alınca vurdular, vurduktan sonra, "Peki UDG nedir?" dediler. Bilmiyorum deyince, kapıyı yüzüme vurarak, birazdan öleceksin, deyip gittiler. Tahminen 10 dakika sonra hücreme doğru gelen ayak seslerini duydum. Artık beni daha ağır bir işkenceye götüreceklerini tahmin ediyordum ve kendimi buna hazırlıyordum. Aniden hücrenin kapısı açıldı ve beni götürdüler. Hücreden çıkınca, sanki özgürlüğümü kavuşmuşum, fakat hâlâ işkence görevlilerin sesleri kulağıma geliyordu. Beni bir yerde ayakta durdurdular, sonra tüfeği kafama dayadılar ve şöyle dediler: Bak senin gözlerini açıyoruz, sağa-sola bakmadan bu odaya gireceksin.

Gözlerimi açtılar, karşımda kapı vardı. Kapıyı açtılar ve arkadan sırtıma tekme vurarak beni odaya sokup, kapıyı kapattılar. Odada yalnız başımdım. Orada pencere yoktu. Falaka, elektrik makinası gibi işkence aletleri vardı. Burada beni bir dakika kadar beklettiler. Daha sonra kapının yanındaki biri seslenerek, sağıma ve soluma bakmadan, arka üstü kapıya doğru yürümemi ve eğer arkama bakarsam kafama kurşun sıkacaklarını, söyledi. Kapıyı açtılar ve aniden gözümü bağladılar. Aynı yöntemle üç işkence odasını daha gezdirdiler. Bu odalarda da kusum torbaları, yerlere serpilmiş cam kırıntıları ve büyük bir tahtaya ters yönden çakılmış çiviler vardı. Bütün bunlar bana psikolojik işkence

yapmak içindi. Tüylerim diken diken olmasına rağmen, direnme kararımı çoktan vermiştim. Bundan sonra beni bir odaya koydular ve soru sordular. Dinle, buraya gelenler konuşmadan sağ çıkmazlar, ona göre hareket et, eğer sorularımıza cevap verirsene sana karışmayacağız, dediler. UDG hakkında bilgi, Özgürlük Yolu'nun gizli örgütünün ne zaman kurulduğunu ve çeşitli adam isimleri sormaya başladılar. Ben bilmiyorum, bu tür şeylerle ilişkim yoktur, deyince, hemen elime iki çıplak kablo verip, konuş, yoksa bu kablolar sana birşey hatırlatmıyor mu, dediler. Bilmiyorum dediğim zaman, beni ayağa kaldırıp, omuzuma bir tahta koydular. Her iki kolumu o tahtaya bağladılar. Kısa bir süre sonra ayağım yerden kesildi ve vücudumun çeşitli yerlerine elektrik vermeye başladılar. Meme uçlarına, hayama, dilime, koltuk atlarına, ayak parmaklarına, vu kulak memelerime verdiler. Artık her tarafım uyuşmuştu, sersemleşmiştim ve hiç birşey hissetmiyordum. Bu işkenceden sonra tekrar aynı soruları sordular. Ardından da, bak sen gençsin, gençliğine acı, kendini öldürtme, dinlenmen ve düşünmen için sana bir saat mülhet veriyoruz, deyip, beni tekrar hücreye soktular.

Bu bir saat boyunca, hücrede sürekli psikolojik işkence yapıyorlardı. Şöyle ki: Hücrenin kapısını açıp tüfeği göğsüme dayayarak makarizma çalıştırma, seni öldürecekler, ayağımı yarıp tuz koyacaklar, seni buradan çıkarmayacağız, ölüncüye dek burada kalacaksın ve buna benzer sözler. Verdikleri süre herhalde dolmuştu. Beni hücreden çıkardılar ve eğer bu sefer de konuşmazsan seni asacağız, dediler. Ben de ister asın, ister öldürün, ben birşey bilmiyorum, dedim. Peki, sen divrimci değil misin? dediler. Evet, dedim, ben Devrimci Halk Kültür Derneği'nin kurucusuyum. Peki, günah bizden gitti dediler ve tekrar elektrik vermeye götürdüler. Artık takatsiz bir haldeydim fakat hiçbir zaman

(Devamı 3. Sayfada)

TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN HALKLARI

Kan ve terörle varlığını sürdüren faşist cunta artık gerçek yüzünü kitlelerden gizleyemez durumdadır. Geçen iki yıllık süre içinde faşist generaller tekelci sermayenin bunalımını aşmak amacıyla kan döktü, vahşet saçtı, onbinlerce ilerici, yurtsever ve sosyalisti işkence tezgahlarından geçirdi. Elini kana buladı. Kürdistan'ın şehir ve köylerini kasıp kavurdu. Ekonomiyi düze çıkarma bahanesiyle paranın değerini sürekli şekilde düşürdü. Fiyat artışları birbirini izledi, işsizlik kat kat çoğaldı. Milyonlarca emekçinin açlık ve yoksulluğu dayanılmaz hale geldi. Küçük esnaf ve sanatkârlar başta olmak üzere orta tabakalar iflasa sürüklendi. Kısacası sınır tanımayan sömürü ve zulüm üzerine temellenen politikasıyla faşist generaller intası, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nı halklarımız için tam bir cehennemcevirirdi.

Ama faşist-askeri cunta bunlarla yetinmiyor. O, emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin çıkarlarına uygun olarak her türlü demokratik hak ve özgürlükleri yok etti. Şimdi de tayinle oluşturduğu kukla "Anayasa komisyonu" eliyle önümüze bir "Anayasa taslağı" sunuyor. Ve süngülerin gölgesinde bizden bunu onaylamamızı istiyor.

Çünkü faşist cunta bugünkü haliyle daha fazla işbaşında kalamayacağını biliyor. Bu nedenle o, kendisine sivil bir görünüm kazandırmaya çalışıyor. Getirmek istenen Anayasa işte böylesi bir diktatörlüğün yasal kılıfıdır.

İşçiler, Emekçiler, Tüm İlerici Güçler! Şu açıktır ki, emperyalizmin sadık uşağı faşist generaller çetesinin anayasası bizlere hiçbir demokratik hak ve özgürlük getiriyor. Herşey büyük sermaye çevrelerinin ve emperyalistlerin isteklerine göre biçimleniyor. Bu sadece milyonlarca işçinin, köylünün, memurun, esnaf ve sanat-

kârın gözünü boyatmak, dünya demokratik kamuoyunu yanıltmak için başvuran bir oyundur.

Bu anayasa bir avuç sömürücü çetenin, para babalarının düzenlerini korumak, sömürü ve soygunu devam ettirmek içindir. Bu anayasayla söz, düşünce, basın-yayın ve örgütlenme gibi en temel özgürlükler yok sayılıyor. Kişi ve konut dokunmazlığı ayaklar altına alınıyor. Grev, toplu-sözleşme ve serbestçe sendika kurma hakları gibi temel işçi hakları kullanılmaz duruma getiriliyor. İşçileri açlığa ve işsizliğe mahkum etme anlamına gelen lo-

kavt bu anayasayla patronların elinde yasal bir silah haline geliyor.

Faşist cuntanın anayasasıyla Kürt halkı üzerindeki ırkçı-faşist terör meşrulaştırılıyor. Kürt halkının ve ülkesinin varlığı inkâr ediliyor. Halkımızın her türlü ulusal-demokratik hakkı artan ölçüde gaspediliyor.

O halde bize düşen görev faşist çetenin anayasa demagojilerine kanmamak, onunla demokrasinin gelmeyeceğini bilmektir. Faşist generallerin bu oyununu açığa çıkarmak, onların maskelerini düşürmeyi sürdürmek her zamankinden daha da önemlidir.

Kendimiz için gerekli olan demokratik bir düzeni ancak kendi gücümüzle yaratabiliriz. Bunun için halk güçlerinin birleşmesi ve iktidarı ele geçirmesi zorunludur.

Türkiye'de demokratik bir düzen ve demokratik bir anayasanın sağlanması ve Kürt halkının ulusal, toplumsal kurtuluşu için mücadele edelim.

Faşist cuntaya ve onun gerici-faşist anayasasına karşı çıkalım!

Kahrolsun askeri-faşist diktatörlük!

Yaşasın Türkiye ve Kürdistan halklarının kardeşliği ve mücadele birliği!

Ala Rızgari Emegın Birliğı KUK Kürdistan İşçi Partisi

Tekoşın

TKP (B)

TKSP

Cuntanın yeni bir hüneri daha

Faşist çetenin Kürdistan'da yeni bir marifeti daha ortaya çıkardı. Doğrusu hakkını yememek lazım, sömürgeci Türk burjuvazisi ve onun rutbeli veya rutbesiz hizmetkârları eşkiyalık yapmakta öylesine maharettiler ki herhalde bir yarışma açılrsa, çok hasretini çektikleri dünya şampiyonluğunu kimseye kaptırmazlar. İşte bir Turist kafilesinin başına gelenler bunun çok açık bir örneği.

Olay şu: Bundan bir süre önce bir seyahat firması tarafından Kürdistan'a bir turist kafilesi götürülüyor. Van çevresindeki tarihi yerler gezdirilirken Alman rehber, Kürt ve Ermeni tarihine değiniyor ve bu halklardan bahsediyor. Bu haber muhbir vatandaşlar tarafından olacak, derhal yetkililere intikal ettiriliyor. Evelallah vatani ve milleti kurtarmak için engin

bir görev bilinciyle nöbette bulunan Türk ordusunun komutanları derhal harekete geçiyor ve turist kafilesinin tümünü zindanlara atıyorlar. Zindanda kafilede yer alanlara küfür ve daha nice hakaretler yağdırıldıktan sonra serbest bırakılıyorlar. Ama rehberlik görevi yapan ve yanında Kürtlerle, Ermenilere ait kitap bulunan Alman Ramanph Roymand Diyarbakır işkencehanesine götürülüyor. Eylül ayına doğru ise mahkemeye çıkarılacak.

Olaya neresinden bakılırsa bakılsın yeryüzündeki değme çeteleri imrendirecek niteliktedir. Bize göre İtalyan MAFIA'sının bile bundan öğreneceği çok şey var. Ancak sömürgeci Türk burjuvazisi ve onun omuz kalabalık hizmetkârları için yeni bir gösteri değil bu. Onlar daha cumhuriyeti kurar kur-

maz Kürt halkını yok saydılar ve onun tarihini bir anda inkâr ettiler. Ülkemiz Kürdistan'da bulunan pek çok tarihi eseri, halkımızın varlığını inkâr etmek için tahrip ettiler veya batıya, çeşitli müzelere götürerek gizleme yolunu tuttular. Bu amaçla dikili taşlar parçalandı, surların üzerindeki yazılar kazıldı, İshak Paşa Sarayı ve benzeri tarih hazineleri harap edildi.

Kuşkusuz Türkiye'de herkes bu gerçekleri biliyor, ama zavallı Alman turistin bir şeyden haberi yok. Nerden bilsin ki "Ata"sının izinde yürüyen sömürgeci Türk burjuvazisi, Kürt lafını söylediği için kendisini zindana atacak. Neyse şimdi bu sayede sıkıyönetim komutanlarının ve cuntanın "çağdaş uygarlık" ve "ilim irfan" yolunda "büyük Atatürk"ten aldıkları il-

hamla nasıl ilerlediklerini görmüş ve eğer bundan sonra bir daha Türkiye'ye girme fırsatı bulursa Kürt ve Ermeni tarihinden bahsetmenin ne kadar ayıp olduğunu öğrenmiş olacak. Böylece "vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüne kastetme" suçunu da işlememiş olacak.

Dileyelim ki bu Alman ülkesine döndüğünde, Faşist Evren cuntasının bu "uygarca" politikası hakkında, kendi halkını da aydınlatacak ve böylece "Büyük Türk Milleti" de evren sayesinde dünyaya bir kez daha medeniyet ışıkları saçmış olacaktır. Belli olmaz, bakarsınız ilerde Almanlar da Evren Paşanın bu engin hizmeti sayesinde "Nu Mutlu Türküm Diyene" sözleriyle sokakları cınlattır, dururlar.

CUNTA ANAYASASI FAŞİST

Açıklanıyor, açıklanacak derken nihayet faşist cuntanın Anayasa tasarısı ortaya çıktı. Hemen ardından ise tasarıyla ilgili tartışmalar başladı. Ancak tartışmalar tüm toplumsal sınıf ve tabakalar arasında yapıyor değil kuşkusuz. Buna, yalnızca tekeli sermaye çevreleri, büyük toprak sahipleriyle diğer sömürücü kesimler katılıyor. Faşizm koşullarında tüm demokratik hak ve özgürlükler gaspedildiğinden, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi yığınlar ağır baskı altında tutulduklarından bunların Anayasa tasarısı diye piyasaya sürülen metinle ilgili olarak görüşlerini açıklama olanakları yoktur. İşbaşındaki faşist çetenin durumu gözönüne alırsa bunu doğal karşılamak gerekir. Çünkü bu anayasa zaten halka karşı, onu daha çok ezip sömürmek için yapıyor. Dolayısıyla da kitlelerin görüşlerini açıklamalarının engellenmesi cunta açısından kaçınılmaz oluyor.

Bu Tasarı Emperyalistlerle Tekelci Türk Burjuvazisine Aittir

Kuşkusuz hazırlanmış bulunan tasarı, gösterilmek istendiği gibi Danışma Meclisi'nin görevlendirdiği Komisyonun bir eseri değildir. Bu tasarının asıl hazırlayıcıları perde gerisindeki yöneticiler olan emperyalist çevrelerin temsilcileriyle, tekeli Türk burjuvazisidir. Onlar, nasıl ki faşist cuntayı işbaşına getirebilmek için yıllarca sistemli çalıştılar ve hazırladıkları programı adım adım yürürlüğe koydularsa, şimdi ortaya sürülen anayasa tasarısını da yıllarca öylesine titiz bir biçimde hazırladılar. Zaten dikkat edilirse daha 12 Eylül'den önce büyük sermaye çevrelerinin çeşitli nedenlerle dile getirdikleri istemler ve görüşler şimdi birer anayasa maddesine dönüştürülmek isteniyor. Bu haliyle tasarı Tekelci sermaye kuruluşlarının, TUSİAD ve benzerlerinin bir raporundan ibarettir.

Anayasa Komisyonu adı verilen komisyonun yaptığı ise büyük sermaye çevrelerinin önüne koyduğu hükümleri alt alta sıralamaktan ibaret olmuştur. Yani bu komisyonun asıl fonksiyonu teknik sorunlarla uğraşmaktan ibarettir. Ama buna rağmen burjuva çevreleriyle bazı küçük burjuva yazarları tasarıya karşı çıkarırken sorumlu olarak Komisyonu göstermeye özel bir dikkat gösteriyorlar. Elbette onlar bununla tasarının asıl sahibi olan gerici güçleri görmemezlikten gelerek hedef şaşırtmak istiyorlar.

Tasarı İşçi Sınıfı Başta Olmak Üzere Tüm Emekçi Yığınları Ve Kürt Halkını Hedef Alıyor

Tasarıda yer alan maddeler tek tek ele alındığında, asıl amacın burjuva düzenini korumak ve güçlendirmek olduğu, emekçi yığınları sürekli baskı ve terör altında tutmaya yarıyan bir kurumlaşmanın

hedeflendiği açıkça görülür. Her ne kadar tasarıya yerleştirilmiş bazı maddelerle demokratik hakların kullanılmasına izin verildiği izlenimi yaratılmak istenmişse de hemen daima bu türden maddelerin arkasında yer alan kısıtlayıcı hükümlerle o hakkın kullanılması fiilen ortadan kaldırılıyor, yok ediliyor. Böylece kitleleri aldatmak için sahtekarca bir tutum izlendiği açıkça ortaya çıkıyor.

Faşist cuntanın ortaya koyduğu anayasa tasarısıyla tüm temel hak ve özgürlüklerin gaspedilmek istendiğini daha iyi açıklığa kavuşturabilmek için bir kısım maddelere daha yakından bakmakta zorunluluk var.

● Kişinin yaşama hakkı elinden alınıyor ve katliam bir Anayasa maddesi haline getiriliyor. Tasarının 16. maddesinde bu durum şu şekilde ifade ediliyor: "Öldürme fiili...bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması, olağanüstü ya da sıkıyönetim hallerinde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sebebiyle meydana gelmişse, birinci fıkra hükmü ihlal edilmiş sayılmaz".

Madde metninden de anlaşılacağı gibi en basit demokratik bir hakkın kullanılmasının bile Türk devlet yetkililerince isyan sayılması ve bu yüzden katliamlara girilmesi imkan dahiline giriyor. Hele hele sıkıyönetim emirlerinin yerine getirilmesi bahanesiyle görevli süsü verilen haydutların insanları kurşuna dizmesi öngörülüyor ki, sıkıyönetimin hiç eksik olmadığı Türkiye'de bunun sonuçlarının nereye varacağını tahmin etmek güç değildir.

● Basın özgürlüğü tamamen yok ediliyor. Gerçi Türkiye Cumhuriyeti tarihi boyunca, basın özgürlüğü burjuva anlamda bile olsa hiç bir zaman sağlanabilmiş değil ama faşist cuntanın Anayasa tasarısı, 1961 Anayasasının bu alanda getirdiği sınırlı özgürlükleri de silip süpürüyor.

28. maddenin 1. fıkrasında şu cümle yer alıyor: "Basın hürdür sansür edilemez.."

Ama hemen arkasından yasaklar zinciri birbirini izliyor ve bu sözlerin gözboyamak amacıyla metne yerleştirildiği açık olarak görülüyor. Tekelci sermayenin çıkarlarına zarar veren haberleri -ki metinde bu durum "devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletini bölünmez bütünlüğünü tehdit eden" diye ifade ediyor- yalnızca yazan basan ve dağıtanlar değil, bunları başkalarına verenler de cezalandırılıyor. Üstelik de bu tür haberlerin dağıtımının gerçekleşmesi mümkün olmasa bile aynı yasaklama ve cezalandırma imkan dahilinde giriyor.

Mahkemeler basılı eserleri toplatabilir, yayınlamasını önleyebilir ve basım evlerine basım araçlarına el koyabilirler.

Vali, kaymakam ve benzeri görevliler her an basılı eserlerin toplatılmasına karar

verme ve onun dağıtımını engelleme hakkına sahip kılınıyor. Ve işin ilginç yanı Mustafa Kemal'in görüşlerini eleştiren yayınlar da bu şekilde toplatılacaklar arasında sayılıyor.

● "Dernek Kurma Özgürlüğü" başlığı altında dernek kurma özgürlüğünün ortadan kaldırılmasının yasal düzenlemesi yapılıyor. Getirilen sınırlamalarla dernekler ancak mevcut sömürü düzenine, yani büyük sermaye çevrelerine hizmet eder, kurulan baskı rejimini savunurlarsa yaşayabilirler. Dernekler siyasi faaliyette bulunamayacak, siyasi partileri destekleyemeyecek, onlardan destek göremeyecek, diğer derneklerle ve sendikalarla ortak hareket edemeyecek, meslek kuruluşları ve vakıflarla hiç bir ilişkide bulunamayacaklar. Kısacası hiç bir fonksiyonu olmayan, üyelerinin çıkarlarını gerçek anlamda savunamayan ve düzene hizmet etmek başka bir görevi olmayan göstermelik derneklerin kurulmasına izin veriliyor.

● Gösteri yürüyüşü ve miting yapma hakkı yok ediliyor.

● Tasarının 51. maddesinde "Devlet özel teşebbüslerin güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak önlemleri alır" hükmüne yer verilirken, işçi hakları en açık biçimde rafa kaldırılıyor ve sendikal mücadele işverenlerin istediği sınırlar içerisine hapsediliyor.

Sendikal hakların kullanılması 56. maddede düzenleniyor. Madde şu şekildedir: "Sendikalar 12. maddede sayılan genel sınırlama sebeplerine aykırı hareket edemeyecekleri gibi, siyasi amaç güdemeler, siyasi faaliyette bulunamazlar, siyasi partilerden destek göremez ve onlara destek olamazlar, dernekler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve vakıflarla bu amaçlarla ortak hareket edemezler."

12. maddede sayılan genel sınırlamalar ise şöyle: "Temel hak ve özgürlüklerin kullanılması, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, cumhuriyetin, milli güvenliğinin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın, genel sağlığın ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve ayrıca maddelerinde öngörülen özel sebeplerle sınırlandırılır".

Ayrıca sendikal örgütlenme ileri derecede güçleştiriliyor. Ve tek bir sendikal örgütün kurulması hedefleniyor.

Daha önceleri işçi ile işveren arasında uyumsuzluk çıkması halinde istisnai durumlarda başvuru "zorunlu hakem" şimdi süreli bir hale getiriliyor ve böylece grev hakkının önüne her an dikilmek isteniyor. Genel grev, dayanışma grevi, işyeri işgali ve verim düşürme girişimleri yasaklanıyor.

Grev hakkı, daha başka bir çok engel çıkarılarak fiilen etkisiz duruma getiriliyor.

DÜZENİN YENİ KILIFIDIR

Sendika aidatının ücretlerden kesilmesi ve sendikaya gönderilmesi (Chek of) usulüne son veriliyor. Bununla sendikaların maddi güçlüklerle yüzyüze gelmeleri ve bunalıma sürüklenmeleri amaçlanıyor.

Sendikaların hemen her eyleminin siyaset sayılarak, yasaklanmaları için tüm kapılar açılıyor.

Sendikaların idari organların kararlarıyla kapatılması sağlanıyor.

10'dan az işçi çalıştıran işyerlerindeki işçilerin sendikalaşmaları ve toplu sözleşme imzalamaları yasaklanıyor. Böylece milyonlarca işçinin toplu sözleşme ve kendi haklarını arama olanakları ellerinden alınarak, Tekelci sermayenin hizmetkârı Bakanlar Kurulu'na devrediliyor.

● Lokavt denilen insanlık suçu bir Anayasa maddesi haline getiriliyor ve böylece işverenlerin işçileri daha keyfi biçimde sökağa atmalarına olanak sağlanıyor.

● İnsanlar suç işlemeden de "suç işleme tehlikesi" olduğu gerekçesiyle önceden gözaltına alınabiliyorlar.

● Gözaltına alınan kişilerin "neden zıdana atıldıklarını öğrenmeden uzun süre bekletilmeleri anayasa maddesi haline getirilmek isteniyor. Böylece polis, jandarma ve benzeri örgütler insanları canları istediği gibi alıp götürcekler, ne kişinin kendisi niçin hapse atıldığını öğrenebilecek ve ne de aile çevresi, yakınları veya avukatları götürülen kişinin nerede, hangi nedenlerle tutulduğunu bilme imkânına sahip olamayacaklar.

● Gene "suç işlemesi ihtimali var" denilerek kişilerin seyahat etmeleri istenildiği gibi engellenebiliyor.

● Yeni anayasa Osmanlı döneminin padişahlık kurumunu da adeta geri getiriyor. Bu anayasa ile devlet başkanına tanınan yetkilerle özünde diğer tüm kurumlar görev yapamaz hale getiriliyor. Devlet Başkanı olacak zatın astığı astık, kestiği kestik olacak. Başka bir deyişle bundan sonra yeni yeni Fatihler, Yavuz Selimler, Deli İbrahimler ve Abdulhamitler göreceğiz, onların zulmünü tatmaya devam edeceğiz.

● Yeni Anayasa ile bir de "Devlet Danışma Konseyi" denilen bir konsey oluşturuluyor. Görevi ise Cumhurbaşkanı'na danışmanlık yapmaktır. Özünde bu konsey, geniş yetkilere sahip bulunan ve ülkeyi fiilen baskı yöntemiyle yönetecek olan Cumhurbaşkanı'na ağırlığı askerlerden oluşan bir yardımcı organdır.

Getirilen maddeye göre, eski cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesi başkanları ile eski Genel Kurmay başkanları Konseyin tabii üyeleridir. Ayrıca Cumhurbaşkanı tarafından, "devlete ve millete üstün hizmetlerde bulunmuş kişiler" (Tekelci sermayeye uşaklık yapmada başarılı olanlar demek isteniyor) arasından seçilecek yirmi üye ve tabii üyelerle, bu şekilde cumhurbaşkanınca atanmış kişiler tarafından seçilecek 10 üyeden oluşuyor. Daha da açık söylemek gerekirse,

cumhurbaşkanı kendisine yardımcı olmak üzere bir kapıkulu grubu oluşturuyor.

● Siyasi partilerin faaliyetleri oldukça sınırlandırılıyor. Sosyal Devlet kavramının sosyalist devlet anlamına gelmediği de belirtilerek, gelecekte sosyalizmi savunan siyasal partilerin kurulması engellenmeye çalışılıyor. Ve 20. yüzyılın sonunda Türk burjuvazisi öyle bir "demokrasi" kuruyor ki, O demokrasi de kitleler karşısında sosyalizmi savunmak da suç olacak.

● İşçi sınıfının geçmiş dönemde verdiği aktif mücadele ile kurulması engellenen devlet güvenlik mahkemeleri yeniden kuruluyor.

● Şayet Meclis güvensizlik oyu vererek Başbakanı düşürürse, Başbakan buna karşılık meclisin feshedilmesini isteyebilir. Böylece başbakan istediği zaman parlamentoyu feshettirmekle tehdit edebileceği olanağına kavuşuyor.

● Yeni Anayasa ile Silahlı Kuvvetler, demoklesin kılıcı gibi toplumun başından bir tehdit aracı olarak bulunacak. Esasında faşist cunta daha şimdiden zaten devlet örgütlerinin tümünü subayların denetimine vermiş bulunuyor. Belediye başkanlarından, itfaiye müdürlerinden, emniyet görevlilerinden, büyük şirketlerin ve bankaların yönetim kurullarına kadar her yer subaylarla doludur. Ama tekelci sermaye bununla da yetinmiyor. Güvenilir hizmetkârı olan orduyu her an yönetime müdahale edebilecek, olağanüstü hal veya sıkı yönetimlerle fiilen işbaşına geçebilecek biçimde kullanmanın yollarını açık tutuyor. Bir uyarı grevi, bir işçi direnişi veya bir gösteri yürüyüşü bile bunun için yeterli gerekçe sayılacak.

● Faşist cuntanın Anayasası öz ve biçim yönünden baştan sona kadar Kürt halkına karşı baskı ve terör uygulamayı, katliama girişmeyi sağlayacak bir anlayışla hazırlanmıştır. Kürdistan topraklarının enbüyük parçasını işgal altında tutan, sömürgeci Türk burjuvazisi ötedenberi Kürt halkına yönelik insanlık dışı bir terör politikası izliyor ve halkımızın her türlü ulusal-demokratik hakkını çiğniyor. Türkiye cumhuriyeti tarihi boyunca Türk burjuvazisi tarafından yapılan Anayasaların ve konuyla ilgili yasaların tümü, halkımızın varlığını inkâr eden bir anlayışla hazırlanmışlardır. Bu anayasalar ve yasalar halkımızın ulusal-demokratik haklarını gaspetmeyi öngörürlerken; onu katletmeye, sürgüne göndermeye, asimile edip türkleştirmeye yönelik tüm yolları da açık tutmaya yarıyacak biçimde hazırlanmışlardır.

Sömürgeci Türk burjuvazisinin faşist generaller çetesi eliyle ortaya çıkardığı son anayasa ise eski baskı ve terör yöntemlerini daha da pekiştirecek, yoğunlaştıracak biçimdedir.

Esasında Kürt halkına yönelik bir terör belgesi olan cuntanın anayasası aynı zamanda bir korkunun ifadesidir de. Ta-

sarıda sıtma nöbetinde tutulmuşçasına ikide bir "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü" diye belirlemede bulunulması ve her türlü faaliyetin buna aykırı olamayacağı vurgulanması, Kürt halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesinden ve emekçi Türk halkının bu mücadeleye sağlayacağı destekten duyulan korkunun açık ifadesidir.

Korkuyu daha iyi anhyabilmek için faşist cuntanın neden işbaşına getirildiğine de bakmak gerekir. Bilindiği gibi emperyalizmin bölgedeki çıkarları ağır darbeler yediği, Tekelci Türk burjuvazisi ise derin bir ekonomik, siyasal ve sosyal bunalıma düştüğü ve sömürü düzeninin sürdürülmesi günden güne olanaksız hale geldiği için, faşist generaller işbaşına getirildiler. Onlar ise yönetimi ele geçirdikleri günden itibaren her türlü demokratik hak ve özgürlüğün amansız düşmanları olduklarını gösterdiler, kan ve terörle, sömürü ve soygun düzenini batmaktan kurtarmak için çırpınıp durdular. Tekelci sermaye çevreleri bugün de kendi düzenlerine güven duymuyorlar. Onlar burjuva demokratik kurullar işlediği zaman bile toplumsal muhalefetin eskisinden de daha büyük boyutlarda varolacağını gayet iyi biliyorlar. Cunta tarafından kan ve işkenceyle geçici bir süre için geriletileti kitlesel muhalefetin gelecekte her türlü engeli aşarak ilerleyeceğinin bilincindedir.

Öte yandan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin özellikle son yıllarda nicel ve nitel olarak ulaştığı düzey büyük sermaye çevrelerinin ve emperyalistlerin uykularını kaçırıyor. Onlar yıllarca sürdürdükleri yalan propagandanın yok olup gittiğini, baskı ve terörün yetmediğini her gün yeniden görüyorlar. Kürdistan'ın Ortadoğu bölgesinde güçlü bir devrimci ocak olduğu gerçeğini gözlerden saklıyamıyorlar.

Tüm bunlardan ötürü de başta ABD olmak üzere ne emperyalist çevreler ve ne de Tekelci Türk burjuvazisi, Türkiye'de sınırlı burjuva demokratik özgürlüklerin varlığına tahammül edecek gücü bulabiliyorlar kendilerinde. Ama onlar bugünkü faşist cuntanın işbaşında olduğu bir yönetimi de çeşitli iç ve dış koşullar yüzünden uzun süre devam ettirecek güçte değiller. Bu yüzden de yan-askeri sivil görünümüne bir faşist iktidarı bugünkü cuntanın yerine koymaya çalışıyorlar. İşte piyasaya sürülen Anayasa tasarısı ile oluşturulmak istenen böylesi bir yönetimidir.

Bu Anayasanın demokrasiyle elbette hiç bir ilişkisi yoktur. Bununla yapılmak istenen sadece faşist yönetimin sırtındaki üniformanın yerine kısmen sivil giysiler geçirmekten ibarettir. Ve kuşkusuz bunda şaşılacak bir taraf yok. Elbette sömürü çevreleri halkımıza demokrasi yerecek değiller. Onlardan böyle birşey beklemek faşizmi ve Türkiye gerçeklerini anhyamaktır.

(Devamı 11. Sayfada)

Zordesti Lı Ser Jinên Kurd Dajon

Çawa tê zanin pişti 12 İlonê li hêla Çolemêrgê (Hakkari) zulm, teda û zordesti hin ji çû zêde bûn. Lı vê hêlê Şervanên Azadiyê li dji hukma Seddam Hüseyin hêzên xwe şidandin û berxwe didin. Zehmetkêşên gundên Uluderê pır alikariya van şervanan kirin. Ji wan ra xwarin-ve-xwarin, çek û libas radigihandin. Hukmeta Tirkîyê pır li ser vê pirsê dîskemi. Ji aliki da lêşkerên xwe li vê hêlê zêde dikirin, serbazên faşist rê dikirin, ji aliye dîn ji pır kesên muhbir (MIT) hatin vê hêlê, peyda bûn. Wan despêkir di vê demê da hevra xebitin. Pişti ku generalên faşist hatin li ser hukim, peyayên wan ji gundiyan bi zorê va tîfing girtin, ewên tîfingên wan ji tunebû malên wan difrotin. Çekên ku dihatin komkirin bi destê muhbîrên wan disa dihatin firotin, kesên belengaz ev dikirin. Ji van belengazan yek ji ...'ye li gundê ...'e. Ji wi tîfing xwestin, wi neçar çû ji muxbiran tîfing kiri ani teslim kir. Piştra disa jê xwestin, lê vê carê destê wi da pere tunebûn û derkete serê çiyê. Çend rojan şunda hatin pireka wi li şuna wi girtin birin, avitne nezeretê, pirekheft rojan li wir ma, ew zaroşir bû, wê pır zordesti di nav çepên cendurman da dit. Paşi çendeki pireka ... hat berdan û hevaleki me bi wê va heupeyvînek pêkani, em li jêr vê heupeyvîne li pêşkêşî xwendevanên xwe dikin.

D.K.: Navê te çiyê? Dı girtigehê da çî hate serê te?

M.Ş.: Navê min M.Ş. Ez dayika sê zarokame. Dema ku ez girtim li her desteki min 40 şiv (çov) lê xistin. Ji tîrsa şirê singê (çiçik) min mîçiqi, nehat, zarok ji paşê ji ber birçibûnê dinaliya û iske-iske wi bû. Min ji wan hêvi kir ku ew hine şir ji zaroka min ra bıkirin binin. Wana şuna şir ava xwe anin dane min. Ez hefteki di nezeretê da mam, lê çî ne-hate serê min... Bi xwedi ez fedi (şerm) dikim ku hemûyan ji te ra bêjim. Pişti ku bavê zarokan teslim bû, ez berdama. Dema ku ez ji girtigehê derketim, min nihêri pireka Melle ... (meleyê ...) anin girtigehê. Ez heta ji ... hatim gundê ..., min bihist ku .. bi tîlgramê va şikayeti Enqerê kiriyê. Pireka melle ji ji ber kurmamê melle teslim nebûye. Wi di tîlgrama xwe da qala

neheqîya li ser belengazan kiriyê. Ez bi xwe ji bûm şahit, me bi hevra şikayet kir, ez xweyê dozê bûm û hum ji ez bûm şahit. Serbazê ku ez girtim, her şev cendurman rê dikirin li bal min ku ez ji doza xwe derbaz bım. Gotin min heger tu dev ji doza xwe bernedi emê te bukujin. Ev li ser vê yekê derketim çolê, niha ji ez bi zarokên xwe va dîrevim, xwe vedîşêrim.

D.K.: Bawerîya te heye ji bo xatirê belengazan hukmet cezayan bide van muxbir û serbazan?

M.Ş.: Bi serê pêxamber ez bawer nakim, bêjim serê hezari yek ihtimal ji hebe, ez rîya xwe venagerim. Ez ne tenê me 180 kes ji vê neheqîyê şikayet dikin û şahitin. Ji ber vê yekê belki tîşteke bibe.

D.K.: Em dixwazim şikleki (sûret) te bigrin, tu dikari bîdi?

M.Ş.: Tu zani mîletê me çawa ye, hum ji bavê zarokan qebûl nake. Pişti vê yekê ez naxwazim eşkere bîbım.

D.K.: Tu dikari bawerîyên xwe li ser azadi û rîzgariya gel ji me ra şiroveki?

M.Ş.: Bi xwedê heta Kurdên Tirkîyê hêzên xwe nekın yek, bi hev necivin, ez bawer nakim Kurdên me zû-zû rîzgar bın. Hêviya me xwendevan, zane û kesên şorîşvanın. Heke ji bo rakirina vi barê giran hûn destê xwe nedın hev, ev bar bi xwe ranabe.

D.K.: Daxwazeke te, ji me heye?

M.Ş.: Daxwaza min xurtbûna yekitiya we û pêşketina tevgera we ye.

D.K.: Pır spas dikim jiberbersivên we.

M.Ş.: Ez ji pır spas dikim.

Halkımız Zorbalığa Karşı Direniyor

Marunıs Köylüleri Yiğitçe Direniyorlar

1981 yılında adı geçen köy halkı sömürgecilere karşı yiğitçe direnmiş ve bu olay daha önce Dengê KOMKAR ve Roja Nu gazetelerinde yer almıştı. Faşist-sömürgeci çeteler bu sene temmuz ayında aynı köye karşı yeniden saldırıya geçti. Direnen emekçi köylülerin teslim olmaları için askerler "Köyü yakacağız, çoluk çocuk herkesi kurşuna dizeceğiz" gibi tehditler savurdular. Ama yurtsever Marunıs'lılar birlik halinde yeniden direndiler. Helikopterlerden açılan ateş sonucu 400 civarında davar öldürüldü. Bu arada iki de köylü yaralandı. Komandalara ait bir kamyonun şarmpole yuvarlanması sonucu 6 komando öldü. Bunun üzerine komandolar paniğe kapıldılar, çembere alınan direnişçiler ise bu olayın yarattığı panikten de yararlanıp gidilmesi gereken yere ulaştılar. Ertesi gün köylülere ait 800 koyun ve keçiye el kondu. 6 kişi Hakkari işkencehanesine alındı.

Uygulanan baskıların ve oynanan oyunların süreceği kesin. Ama bunun kadar kesin olan bir şey daha var. Marunıs köylülerinin oyunları boşa çıkaracağı ve onurlarını dağlar kadar yüksekte tutmak-ta kararlı davranacağıdır.

Çemê Bazvanê (Beytüşşebap)'de Köylüler Baskılara Karşı Birlikte Hareket Ediyorlar

Faşist cunta işbaşına geldiğindenberi, Beytüşşebap köylüleri de diğer yerlerdeki halkımız gibi baskı görüyor. Sömürgeci güçler silah toplamak adı altında terör estiriyorlar. Ama sömürgecilerin umduklarının tersine Jirki, Gewdan, Mamuran aşiretleri birlikte davrandılar ve baskıları boşa çıkarttılar. Düşman ise ne yapıp yapıp aşiretler arasında kavga çıkarmaya ve ondan da yararlanarak terörü arttırma yolunu tuttu. Aşiretler arasındaki çatlaklar buna imkân verdi.

Bilindiği üzere Heciyê Dırbaz ve Şexmusê Kero arasında Mera sorunu yüzünden 1981'de bir kavga çıkmış ve kavgada Heciyê Dırbaz yanlısı iki kişi öldürülmüştü. Bunun üzerine 3-4 temmuz günlerinde Heciyê Dırbaz yanlıları Şexmus taraftarlarına ait Çemê Bozvanê köyünde 13 evi yaktı. Bunu bahane eden komando ve jandarmalar çevrede halka kan kusturuyorlar. Böyle bir olay onların arayıp ta bulamadıkları bir şey oldu kuşkusuz. Yoldan gelip geçenleri soymak, davar güdenlere keyfi biçimde ateş etmek, davalarını yayladan çıkarıp köye geri getirmek ve daha bir sürü tehdit ve baskı.

Heciyê Dırbaz'ın tüm yanlılarından birer silah getirmelerini isteyen komandolar, Çemê Bozvanê, Bişi ve Kêşpyamış köylerini kuşatmış durumdadılar. Askerler köyleri yakacaklarını ve çoluk çocuk herkesi kurşuna dizeceklerini açık açık söylüyorlar.

Bu arada askeri konvoyun köylülerce taranması sonucu bir jandarma eri öldü. Bunun üzerine Hakkari ve Siirt'ten takviye birlikler getirtildi. Ancak tüm tehditlere rağmen Heciyê Dırbaz köylüleri silahlarını teslim etmeyeceklerini ve sonuna kadar, tek kişi kalsalar bile, direneceklerini söylüyorlardı. Köylülerin kararlı biçimde karşı çıkışı üzerine askerler 10 temmuz günü kuşatmayı kaldırarak yerlerine döndüler. Bir düşman oyunu daha böylece boşa çıkartılmış oldu.

Türk Hükümeti Öldürülen

Uludere'nin Nerweh Köylülerini Değil, Alacağı Tazminatı Düşünüyor

Temmuz ayının başlarında Çaşır Bişimde sınıra yakın bir yere giden 8 emekçi köylü öğle yemeklerinde iken Irak uçakları tarafından tarandı. Yakup Çetin'in iki oğlu Mehmet Çetin ve Süleyman Çetin olay yerinde öldü. Biri ağır yaralı olmak üzere 5 kişi yaralandı. Bunun üzerine Dahuk valisi, Hakkari valisi ve

(Devamı 11. Sayfada)

ALMANYA'DA İLTİCA HAKKI RAFA KALDIRILDI

İltica sorunu günümüzde Federal Almanya'da en çok tartışılan konular arasındadır. Şüphesiz, dünya genelinde milyonlarca insanın yaşam dramı, bu sorunun altında yatmaktadır. Bu açıdan sorun büyük önem taşıyor. Yine yabancı işçi, ilticacı ve diğer yollarla özellikle Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndan, ülkesini terkedip Avrupa ülkelerine; en başta da Federal Almanyaya gelmek zorunda bırakılan milyonlarca insanın sorunları birbirine yakından bağlıdır.

"İlticacı", "kaçak işçi" veya resmi yollardan getirilen işçiler pekçok zorluklarla karşılaşıyor, en büyük zorlukları, horlanma ve ırkçı saldırılara hedef olmaktadır.

Dergimizde, bundan sonra da iltica sorununa çeşitli yönlerden değineceğiz.

Bu arada okuyucularımızdan, özellikle ilticacılardan, buradaki yaşamları, karşılaştıkları güçlükler, iltica müracaatlarının red veya kabul gerekçeleri konusunda yazılar yazmasını bekliyoruz.

D.KOMKAR

1. İltica sorunu sömürü ve baskıdan kaynaklanan uluslararası bir sorundur

Birleşmiş Milletlerin tahminlerine göre dünyada yaklaşık 15 milyon ilticacı bulunmaktadır. Bunların büyük çoğunluğu, ekonomik ve sosyal sömürü, politik ve ırkçı baskılar, işkence ve zorbalık sonucu ülkelerini terketmek zorunda bırakılmış; göçe, ülkesini terketmek, başka ülkelere sığınmak durumunda kalmıştır.

Savaş, kuraklık, deprem ve benzeri tabii felaketler de pekçok insanın ilticacı durumuna gelmesine neden olagelmıştır.

İltica sorunu, sadece Federal Almanya'ya özgü bir sorun değildir. O, uluslararası bir sorun; uluslararası ve ulusal planda, tarihsel, ekonomik, politik ve bu gibi pekçok etkenin sonucu olarak vardır.

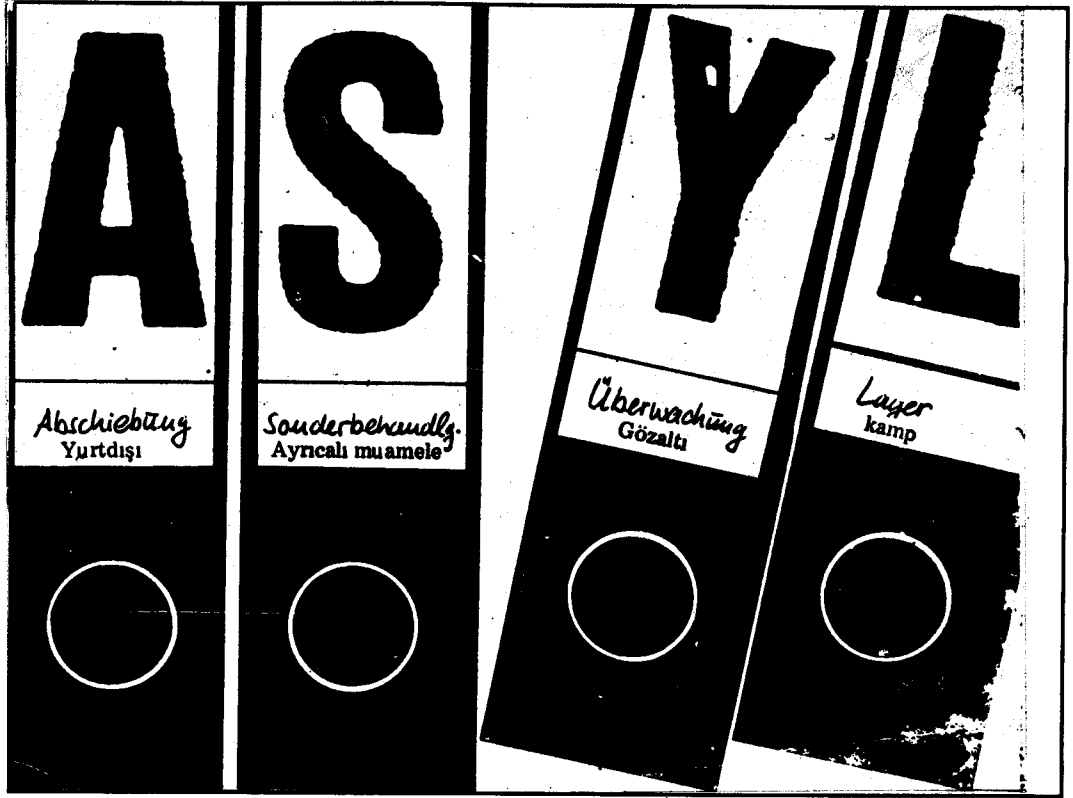
İltica sorunu ile kaçak işçi, resmi kanallardan getirilen yabancı işçi sorununun temelinde aynı nedenler yatmaktadır. Asıl etken emperyalist-kapitalist sistemin dünya ölçüsündeki sömürüye, sömürgecilğe dayalı poli-

tikasıdır. Bu sistemde, bir avuç emperyalist ülke, dünyadaki zenginliklerin büyük bir kesimini gaspediyor; sermaye ihracı, ucuz işgücü ve hammadde ithali, dengesiz meta mübadelesi yoluyla, bu gibi ülkelerin gelişmesini engelliyor; milyonlarca

zi ve faşist güçler daha da ileri giderek, "Almanya elden gidiyor", "Yabancılar işyerlerimizi alıyor", "İlticacılar Almanların sırtından geçiniyor", diyorlar.

Bu ve buna benzer parolalarla hedeflenen; son yıllarda artan işsizlik ve sosyal bunalımın

ruk olduğu ortaya çıkar. Fransa son 5 yıl içinde sadece uzak doğu ülkelerinde 63 000 kişiyi ilticacı olarak kabul etmiştir. Yine 1945'ten 1980'e kadar toplam 1.800 000 kişi Avusturya'ya politik sığınma başvuru-

insanı açlığın, yokluğun kucağına itiyor. Bu ülkelerde, gericifaşist, zorba yönetimleri işbaşına getiriyor; kendi sömürüsünü ve yerel işbirlikçi azınlığın refah ve lüks içindeki yaşamını güvence altına alıyor. Zaten, ülkesini terkederek, Avrupa'nın gelişmiş kapitalist ülkelerine gelen insanların çoğunluğu, emperyalizme bağımlı, yarı sömürge ve sömürge ülkelerden gelmekte. Ve bu anlamda bu sorunların temel bir çözüme kavuşması, bu ülkelerdeki sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin zaferine, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin iktidar mücadelesine yakından bağlıdır.

2. Federal Almanya'ya İltica akını yalanı

Politikacıların, gericilerin ve burjuva basının ağzından düşmeyen laf, "F.Almanya yabancı akınıyla karşı karşıya". Neona-

asıl nedenlerini gizlemek, bunalımın sorumluluğunu ve yükünü yabancılara yüklemek, onları ülkeyi terke zorlamaktır.

Ama, gerçekler hiç te öyle değil. Federal Almanya'ya yabancılar akını etmedi, Federal devlet ve patronlar onları getirdi. "İltica akını" öcüsüne gelince, F.Almanya en az ilticacı kabul eden ülkeler arasında yer alıyor.

1953'ten 1981'e kadar F.Almanya'ya yaklaşık 330000 kişi iltica talebinde bulunmuş. Bunlardan toplam 57 000 kişiye iltica hakkı tanınmış. Bu hakkı elde edenlerin büyük çoğunluğunu sosyalist ülkelerden gelen "rejim aleyhtarları" oluşturuyor. Ayrıca bugün, bu 57 000'in sadece 26 000'i F.Almanya'da yaşıyor, diğerleri burayı terketmiştir. Buna karşın toplam 2 000 000 Alman Almanya'nın dışında yaşıyor.

F.Almanya diğer Avrupa ülkeleriyle mukayese edildiğinde, "iltica akını ve baskını" yaygaralarının ne denli uydu-

rusunda bulunmuş, bunlardan 600.000'i kabul edilmiştir.

3. Modern köle ticareti

Federal Almanya 1960'larda işgücü açığını kapatmak için, dışardan, özellikle geri bırakılmış ülkelere işgücü ithaline gitti. Bu amaçla bugün sayıları 4,5 milyonu aşan, yabancı işçi ve aileleri burada bulunuyorlar. Resmi yollardan, devlet ve işverenler tarafından, ikili antlaşmalar çerçevesinde getirilen yabancılar; devlete, patronlara büyük kârlar sağladı. Onlar en zor işlerde, en düşük ücretle çalıştırılıyor, yerli işçilerin yükümlülüklerini paylaştıkları halde, onlarla hukuksal, ekonomik, sosyal ve politik bakımdan eşit haklara sahip değiller.

1973'de Federal hükümet işgücü ihtiyacının kapatılmasıyla, resmi yollardan işçi almını durduran bir karar aldı. Bu karardan sonra, işgücü akını dur-

(Devamı 10. Sayfada)

Dersên Zmanê Kurdi

20

Por şe kîrîn

Meriv her sibê porê xwe şe dîke.
Dê, porê zaroyên xwe yên piçûk şe dîkîn.

Mîştîn

Meriv bî gêziyê malan dîmalîn.
Elo, berfa ser xê ni bîmale!
Mî ber dêri mîşt.

Navê rojan

Heftki da hef roj hene: Şemi, Yekşemi, Duşemi,
Sêşemi, Çarşemi, Pêşemi, İni.
Heftik ra, li hin ciyên Kurdistanê "Heyştik" tê gotin.

Bırîqîn—Bırîqandin (*Parlamak-Parlatmak*)

Roj dîbırîqe (bırîqîn)
Zelal fera û folan dîbırîqîne (bırîqandin)

Helin—Helandin (*Erimek-Eritmek*)

Roj berfê dîheline.
Berf dîhele.

Kelin—Kelandin (*Kaynamak-Kaynatmak*)

Av dîkele
Tu hêkan dîkelini

Hîştîn fiilinin şimdiki (ve geniş) zamanı:

Ez dîhêlm	Em dîhêlm	
Tu dîhêli	Hûn dîhêlm	<i>Emir: Bîhêle</i>
Ew dîhêle	Ew dîhêlm	
<i>Olumsuz: Ez nahêlm...</i>		

Dili geçmiş zamanı:

Mî hîşt	Me hîşt
Te hîşt	We hîşt
Wi, wê hîşt	Wan hîşt

Şuştîn fiilinin şimdiki (ve geniş) zamanı

Ez dîşom	Em dîşon	
Tu dîşo	Hûn dîşon	<i>Emir: Bîşo</i>
Ew dîşo	Ew dîşon	

Dili geçmiş zamanı: Mî, te, wi, wê, me, we, wan
şuşt

* * *

Av li xwe kîrîn: *Yıkanmak (banyo yapmak)*
Av lê kîrîn : *Yıkamak (başkasını)*

Zelal, roja yekşemê avê li Şahan dîke

li wi
lê

* * *

Av dan: Sulamak

Ez sê rojan da carê daran av dîdîm.

— Xelil, iro bêxçe av bîde.
av de (kısaltmalı)

Guh lê kîrîn — Guh dan

Şahan gedeyek baş e. Ew guh li dê û bavê xwe dîke.
Tu guh li mî bike, meçe Stembolê!
Guh li wi meke lo! Ew tîşteki nîzane.
lê

Guh bîde hevalê xwe, ew rastiyê dîbêje.
Mî çend caran jê ra got, lê guh nade mî.

Lê çî bîkîn: *Ne yapsınlar...*

Mala wan teng e, ji wan ra malek fireh hewce ye; lê çî
bîkîn, perê wan kême.

— Gur berxîk xwar.
— Şivan li kû bû?
— Şivan ji dit, lê çî bike, çekê wi tune bû.

(*Dûmahik heye*)

(Baştarafı Sayfa 9'da) İLTİCA HAKKI

madı; "Turist işçi", "Kaçak işçi", "ekonomik ilticacı" adları altında devam etti. Kaçak olarak, turist olarak gelen bu işçilerin küçümsenmeyecek bir kesimi, burada kalabilmek ve çalışabilmek için iltica etme yoluna gitmek zorunda kaldı. Ve halen kaçak olarak burada bulunan, köle ücretiyle çalıştırılanların sayısı 1 milyon dolayında tahmin ediliyor.

Resmi yollardan, işçi olarak getirilmeyen bu 'işsizler ordusu' devlete, tekellere, özellikle seyar-soyguncu-aracı firmalara büyük kazançlar sağlıyor. Onlar çok düşük ücretle çalıştırılıyor, yasal tüm haklardan yoksun, istenildiği zaman yurtdışı edilebilir bir konumda; işverenlere, devlete sosyal alanda yük teşkil etmemekteler.

Hangi adla olursa olsun,

buraya getirilen ve gelmek zorunda olan işçilerden büyük kârlar sağlandı; şimdi ise işsizlik kapıyı çaldı; patronlar firmalarını kapatıyor, daha kârlı işlere, ülkelere yönelirken, yabancılara, kaçak ve ilticacılara yol gösteriliyor.

Hem de burada yarattıkları zenginliklerden ve pek çok haklardan yoksun bırakılarak.

Egemen güçler; iktidar partileri, muhalefetin de desteğiyle, yabancılara kovmak için yasal ortamı gerçekleştirmiş durumdadır. Mevcut gerici yabancılar yasası ve 1 Ağustos 1982 gününde yürürlüğe giren yeni iltica yasası onlara bu imkânı geniş bir biçimde tanımaktadır.

Gelecek sayıda:
Yeni iltica yasası.

Marina

Telman XELILOV Başarı Yolunda

Bilindiği gibi gazetemiz Dengê KOMKAR, Sovyetler Birliği'nde yaşamakta olan Kürtlerin toplumsal yaşamı ile ilgili haberlere sık sık yer veriyor. Bu sefer ki haberimiz ise Gürcistan Halk Cumhuriyeti'nden ve bir Kürt kızının jimnastik dalında sağladığı başarı ile ilgili.

Marina Telman Xelilov, 1961 yılında Batum'da dünyaya geldi. Küçük yaştan itibaren jimnastik çalışmaları yapan Marina, 1977 yılında ailesiyle birlikte Tibilis'e yerleşti. Burada ünlü Gürcü jimnastik öğretmeni Helli Saladze ile tanıştı, çalışmalarını onunla birlikte sürdürdü.

Sporu kısa sürede geliştiren Marina, önceleri Sovyetler Birliği'nde düzenlenen yarışmalara katıldı. Daha sonra ise uluslararası turnuvalarda yer aldı. Avusturya'da 1979 yılında düzenlenen böyle bir turnuvada üçüncülük ödülünü almaya hak

kazandı. Daha sonra bir çok ülkeye örneğin Angola, Zaire Kongo ve daha başkalarına gidip yarışmalarda yer aldı.

Marina Telman şimdi 1984 yılında Amerika'da düzenlenecek Los Angeles dünya olimpiyat şampiyonasına katılmaya hazırlanıyor.

sanika hêş

Waxtê de piyayede zaf dewleti beno. Mal û dewarê dêy hêni zaf beno ke, newdes kesi zor anê benê.

Amnani paya verdano vasa, pancasşeyşti berde vas çinenê. Zimistani des danga verdanora. Lewê dêyde çar cîtê gameşi, des medegi, des û ponc moziki, çar ostorê xo ki benê.

Qaytkerdena mal û dewarê dêy nê rind êna ca. Zeke belêk i kunê hard, gul û newroj vêcinê. Mal danga ra xeleşinora. Dewleti xorê şuwanan cêno, keno malê xo ver. Doşenayêna mal i vist berdestiye kena.

Şuwane û gawan, mal û dewari ko be ko, deyste be deyst e çiraynenê. Waxtê mal perçnayêne êno. Dewlet i poncas qusici kenê wertê mali.

Ayê de dur i ra feqir ê aseno. Dewlet i famkeno ke feqir sava pırç ra yêno. Xo keno binê peşma pırç û qusiciyara vano:

– Piyawo ke yêno, eke perskerd vace kes ita çına.

Feqir yê no lewê qusiciya û cira vano:

– Bereket tedebo, axayê şımakotiro?

Qusici vanê:

– Xêrama. Axayê ma nêzu kotiro.

Feqir famkeno ke dewleti xo kerdo binê peşma pırçî. Feqir rayşt şano lewê pêşma ke axa binedero. Wişira xo keno berz dano pıro, tey vano "gewro ha gewro". O waxt dewleti beno heş û remeno. Mal û dewarê dêy dewerê maneno.

Teko/Berlin

(Baştarafı 8. Sayfada) HÂLKİMİZ

"dere kaymakamıyla "Tazminat ödemesasına oturdular. Dahuk valisinin özüür dilemesi şöyle oldu:

"Ailelerine ve Güvenlik konseyine özüür dileklerini iletiniz. Hatamız şu idi: Biz sizi haberdar etmeli ve ortak operasyon yapmalıydık. Bunu yapmadığımız için günahkârız ve günahlarımızın affını dileriz."

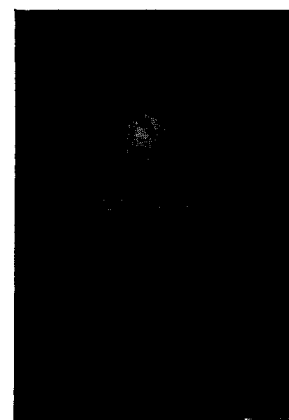
Görüldüğü gibi topraklarımızı işgal altında tutan sömürgeci Türk yönetimi, halkımıza baskı uygularken daima onun arasında bulunan düşmanlıklardan yararlanıyor. Eğer köylüler birbirleriyle dostça geçiniyorlarsa, doğrudan doğruya kendisi veya uşağı olan caş'lar kanalıyla bu tür düşmanlıkları kışkırtıyor. Türk yönetimi bazan kan davası yaratıyor, bazan aşiretleri birbirine düşürüyor ve sonra da "Huzursuzluk var, asayişi sağlayacağım" diyerek halkımıza saldırıyor. Tüm emekçi halkımıza düşen ise bu oyanları iyi görmek, düşmanlıkları, çatışmaları bir kenara bırakmak ve kardeşçe geçinmenin koşullarını yaratmaktır. Eğer biz aşiret kavgalarını, kan davalarını ve diğer çatışmaları terketmezsek ve birbirimizle uğraşırsak düşman bundan daha çok yararlanır. Sonuçta hepimiz zarar görmüş oluruz.

(Orta Sayfanın Devamı) ANAYASA

Ama şurası açıktır ki halklarımız demokratik bir ortama kavuşacaklar. Ve bu demokrasiyi de soygun çetelerinden beklemeyecek, onu kendi elleriyle yaratacaklardır. Türkiye özgür ve mutlu insanların, yanyana kardeşçe yaşayan halkların ülkesi haline, ancak emekçi yığınlarımızın ortak mücadelesi sonucu gelebilir. Bu ise tüm ilerici ve devrimci güçlerin birlikte mücadele vermeleri, demokratik bir halk iktidarını kurmalarıyla mümkün olabilir. Şu sıralarda ortaya konulan anayasa emekçi halklarımız açısından yırtılıp çöp sepetine atılması gereken, faşizme yasal dayanak teşkil etmeye yarıyan kapkara belgeden başka bir şey değildir.

11 EYLÜL GÜNÜ
FRANKFURT'DA FAŞİST
CUNTAYI PROTESTO
EYLEMİNİ GÜÇLENDİRELİM

ME HEVAL METİN
BİR NEKİR

Hevalê hêja METİN dı roja 7'ê tirmexê da sala 1980'an lı bajarê Edenê jî aliyê hêzên faşist-kolonyalist da hat kuştın.

Doza METİN wê bî destê me bajo.

Biji Tevgera Xwendekarên Kurdistan

Dî rojên 12-14.8.1982'an da li bajarê Frankfurt dî navbera xwendekarên Kurdistan li derwayi welat da kongra yekitiyê pêkhat.

Ev çend sale xwendekarên Kurdistan li derwayi welat bî serê xwe gelek komel û rêxistin saz kiribûn. Ew dî nav xweda perçe-perçe û belav bîbûn. Dengê xwendekarên Kurdistan li derwayi welat bî rasti sist û nîmz derdiket. Jî ber vê yekê xwendekarên Kurdistan li derwayi welat nikaribûn dî nav xwendekarên cihanê da şuna xwe bigrîn. Lî ser pîrsa yekitiyê dî nav xwendekarên Kurdistanê da çend baweriyaya teng, serhişk û jî rêderketi peyda bûn. Van bir-baweriyên çewt û xelet dî nav van salên bîhuri da zîrareke pîr mezîn gihande doza xwendekarên Kurdistan li derwayi welat. Lê cara pêşîn dî roja 25.10.1981'an da li Berlina Rojava pênc komeleyên xwendekari gihîştî hev û jî bo pêkanina kongra Yekitiyê gelek kar û xebat hildan li ser milên xwe. Dî navber vi wexti da he-ta kongra yekitiyê dî vi wari da nûnerên van komel û rêxistina dî nav xwe da gelek cîvin, şêwr û xebatên hêja ajotin.

Paşi pêkhatina Kongra Yekitiyê dî rojên 12-14.1982'an da, tevgera xwendekarên Kurdistan li derwayi welat gaveke pêş û nî avit. Lî ser bîngêhên rêxistineke demokratik, xwendekari û serbixwe vir şunda xwendekarên Kurdistan diji imperyalîzm, faşîzm û hemû cureyên kevneperestiyê wê li cihanê li gel xwendekarên pêşverû cih bigrîn.

Dî kongra Yekitiyê da bî sedan nûner, mêvan û nêhîrvan beşdar bûn. Jî welatên sosyalist, jî gelek hêlên Elmanya Federal, Berlina Rojava, Holland, Frensê, Norweç, Yugoslav, Çekoslovakya, İtalya, Romanya, Yekitiya Sovyetan û jî Emerikayê pîr nûner dî kongrê cih girtin.

Cara pêşîn komita amadekirinê jî nûner û mêvanan ra li ser karên xwe deng kir. Paşê pîrozname û mesajên jî kongrê ra hatîbûn, ewana yek-yek hatîn xwendin. Komel, rêxistin û partiyên Kurdistanê, jî ber pêkhatina yekitiyê kêfxweşiyên xwe diyar kirin. Jî nav van rêxistinan da çend navên rêxistinên jê rîn hebûn:

Partiya Sosyalist a Kurdistanana Tirkîyê (PSKT) Beşê Ewropa, Yekitiya Niştîmanê Kurdistan, Partiya Demokrata Pêşverûyên Kurd li Suriyê, Komelê Renjde-

dani Kurdistan, Komelê Şoreşgerani Zehmetkeşî Kurdistanana İnan, PKT(Y), The nationalistic Democratic National Front in Iraq, KOMKAR, KSSE-Prag, Norweç Kürdistan Demokratik İşçi Derneği, Komela Yekitiya Jinên Kurdistan li Yekitiya Sovyet.

Dî roja du wemin da komita amadekirina Kongra Yekitiyê raporeke politik xwend. Lî ser rewşa cihanê, Kurdistan, Rohilata Navin û li ser tevgera hêzên azadixwaz û aşitixwaz li hemû perçeyên cihanê, dî rapore da pîr tiştên hêja cih girtin. Jî ber van hemû dijwari, çetnayê û tengasiyan berpîrsiyariya xwendekarên Kurdistan bî tehreki balkişandi hat diyar kirin.

Paşi xwendina rapora politik nûnerên kongrê yek-yek baweriyên xwe li ser pêşketina hemû hêzên pêşverû li cihanê pêşkêş kirin. Wan bî jêhati û bî dîlfrehi rexne, kritikên xwe pêşta kişandin û li ser pîrsên nezalal dan û standin.

Dî roja sê wemin da karên li ser Rê baz û Destûra nû bî firehi li gel û li dij hatin rexne (kritik) kirin. Disa dî wê rojê jî bo pêştevani û alikariyê şeş bîryar li ser rewşa cihanê herçar beşên Kurdistanê û li ser

doza gelê Felestin hat girtin. Xwendekarên Kurdistanê bî yekdengi pîrozbarî û silavên germin jî hêzên azadixwaz, tekoşer û aşitixwaz ra rê kirin, hemû hêzên kevneperest, şerxwaz û paşverû hatin sosret (protesto) kirin.

Dî dawîya Kongra Yekitiyê jî bo birêvabirina gîştî pênc kes hatin hilbijartin û du kesan jî dewsgirti.

Pêkhatina Kongra Yekitiyê dî tevgera xwendekarên Kurdistanê da kareki pîr serfiraze. Lê eva yeka ne bese, jî bo firehkirina ref û hêzên xwe pêvîste hemû xwendekarên pêşverû hin jî zêtir bixebîtin û yekitike hin xurttir pêkbînin.

Dî warê vê yekitiyê da çend rêxistin û komên xwendekaran şunda vekîşyan. Wan dest jî serhişkî û teng nêrinan berne-dan. Hemû xwendekarên Kurdistan hewce bîzanbîn ku şuna tevgera xwendekaran ne şuneke karên politike. Dî rêxistinên demokratik da serhişkî û sekteriya politik bî rasti kareki pîr xelet û şaşê. Bo vê yekê tevgera xwendekarên Kurdistan li hemberri van baweriyên teng û serhişk pêvîste raweste. Jî bo wê yekê ku iro ev tevger hin jî zêtir hewcedariya yekitiyê ye.

Mercên Aboneyan: 6 mehi 10 DM, sali 20 DM.

Abone şartlari: 6 aylık 10 DM, yıllık 20 DM.

Hesap-No: Postscheckamt Frankfurt
Konto-Nr. 405767 - 606

Xwedi Sahibi

► Federasyona Komelên Karkerên Kurdistan li Elmanya Federal

Navnişan: 6000 Frankfurt, Savigny Str. 75, Federal Almanya

Berpîrsiyar Sorumlu

► A. Saydam

IMPRESSUM

Herausgeber: KOMKAR
Föderation der Arbeitervereine
aus Kurdistan in der BRD
Verantwortlicher Chefredakteur:
A. Saydam
Druck: Eigendruck